

KROATA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA „DRUŠTVO HRVATSKIH ESPERANTISTA.“

MONATA

GAZETO.

La »Kroata Esperantisto« aperas la 15^{an} de ĉiu monato.

Abono:

1 jaro (12 numeroj) K 3.—
1/2 » (6 numeroj) K 1.50
Por unuiganoj jara abono K 2.—

Redakcio kaj Administracio:
Boškoviĉeva ulica br. 13.

Redaktorino: **Danica de Bedeković.**

Reklamo:

1 paĝo K 25 1/4 paĝo K 7
1/2 » » 13 1/8 » » 4
kun unufoja apero.
Por 7—12 anoncoj 25% rabato.
Po linioj laŭ interkonsento.

ATENTIGO. Ni petas la estimatajn korespondantojn, gazetojn k. t. p. ke ili sur siaj al nia urbo direktataj adresoj bonvolu ĉiam skribadi nur »Z a g r e b. K r o a t u j o.«

K RJEŠENJU PROBLEMA SVJETSKOGA JEZIKA

Udruga njemaĉkih Esperantista u Austriji upravila je na zagrebaĉko gradsko poglavarstvo i na našu trgovaĉku komoru po jedno važno pismo, tiĉuće se svesvjetskog kongresa, koji bi se godine 1912. imao obdržavati u jednom gradu naše monarhije. Iz tih pisama, koje nam je udruga dostavila u prepisu, saopćujemo slijedeće, jer je od općeg interesa i općenite važnosti:

Međunarodni esperantski kongresi, koji su do sada obdržavani bili su blagohotno potpomagani od strane svih gradskih i državnih oblasti; svaki bo naobražen ĉovjek cijeni znaĉenje problema svjetskog jezika uopće, a Esperanta napose kao najbolje riješenje ovoga vaţnog kulturnog pitanja.

Engleske trgovaĉke komore bijahu prve, koje su promicale Esperanto. U Njemaĉkoj su spomena vrijedne trgovaĉke komore u Berlinu Brombergu, Magdeburgu, Offenbachu i Sonnebergu. Vlade u Francuskoj, Belgiji, u Saveznim Drţavama Amerike, Japanu i u inim kulturnim drţavama bave se intenzivno uvođenjem ovog saobraĉajnoga jezika, a u Saskoj je ministarstvo za unutarnje poslove osnovalo poseban esperantski zavod. Paĉe u Austriji već preporučuje c. i kr. željezniĉki ministar svojim prometnim

AL LA SOLVO DE LA MONDLINGVA PROBLEMO.

La Ligo de germanlingvaj aŭstriaĵ grupoj esperantistaj direktis gravajn leterojn al la Zagreba magistrato kaj komerca ĉambro, koncerne tutmondan kongreson, okazonton en la 1912^a en ia urbo de nia monarĉio.

El ĉi tiuj leteroj ni publikas la jenon, havantan ĝeneralan intereson kaj komunan gravecon:

La internaciaĵ kongresoj esperantistaj, kiuj okazis ĝis nun, estis favore helpataj de ĉiuj urbaj kaj ŝtataĵ oficistaroj; ĉar ĉiu edukito ŝatas la signifon de la mondlingva problemo ĝenerale kaj de Esperanto speciale, kiel la plej bona solvo de tiu ĉi grava kultura demando

La anglaj ĉambroj por komerco estis la unuaj, kiuj akcelis Esperanton. En Germanujo estas citindaj la ĉambroj por komerco en Berlin, Bromberg, Magdeburg, Offenbach kaj Sonneberg. La registaroj de Francujo, Belgujo, de la Unuigitaj Ŝtatoj de Ameriko, de Japanujo kaj de aliaĵ kulturŝtatoj okupas sin intense je la enkonduko de tiu ĉi interkomunikiga lingvo, kaj en Saksio la reĝlanda ministerio por internaj aferoj kreis specialan Esperantan Instituton Eĉ en Aŭstrio rekomendas jam la i. kaj r. ministerio por

ĉinovicima uĉenje Esperanta. Ovaj je jezik izvrsno pomagalo, da olakoti i promiĉe meĉunarodne trgovaĉke relndose. Ŝiroki su krugovi jur stekli to osvjedotĉenje Ovo se moĉe razabrati iz ĉinjenice, da izmeĉu 1800 udruga, postojetĉih u pet dijelova svijeta za ŝirenje Esperanta, rade veĉ 132 struĉna druŝtva, meĉu ovima 27 za trgovinu, industriju i obrt.

Trgovaĉki odio udruge «Universala Esperanta Asocio» (sjetiŝte joj je u Genfu, vidi 1. broj naŝega lista. Op. ur.) imade u 43 zemlje u 560 mjesta, paĉe u Japanu, Indiji, juĉnoj Africi, juĉnoj Americi, Oceaniji i dr. svoje urede, delegate, konsule, koji u svim odnosima svesvjetskoga saobraĉaja posreĉuju informacije jedino putem Esperanta.

Veliki meĉunarodni kongresi imadu vazda znamenitu vrijednost i zamaŝno djelovanje za sam kongresni grad. Esperanto dovada na svesvjetski kongres do 2000 uĉesnika iz 40 i viŝe raznih naroda u isto mjesto. Ime kongresnoga grada, njegova druŝtvena, politiĉka i kulturna vrijednost, ljepota njegove okolice, utisci gostoljubivosti naroda i t. d. dugo se vremena spominje u viŝe nego 90 esperantiskih novina i u svagdaŝnjem novinstvu svih drĉava; svestrana vrijednost grada, njegovog okoliŝa publicira se u shodno priradenim izvjeŝtima. Konaĉno ovakav svesvjetski kongres u velike promiĉe tr-

fervojoj aferoj al siaj komunikigaj oficistoj lernadon de Esperanto Tiu ĉi lingvo estas bonega helpilo por faciligi kaj akceli la komercajn rilatojn internaciajn. Vastaj rondoj jam akiris ĉi tiun konvinkon. Oni povas ekkoni tion el la fakto, ke inter 1800 asocioj, kiuj ekzistas en la kvin mondpartoj por disvastigo de Esperanto, 132 fakaj unuigoj, inter ili 27 unioj por komerco, industrio kaj laboro agadas jam sur la tuta terglobo. — La komerca fako de la Universala Esperanta Asocio havas en 43 landoj en 560 lokoj, eĉ en Japanujo, Hindujo, Suda Afriko, Suda Ameriko, Oceanio k. a. oficejojn, delegitojn, konsulojn, kiuj en ĉiuj rilatoj de tutmonda interkomunikigo peras informojn per unu sola lingvo Esperanto.

Granda internacia kongreso ĉiam havas gravan signifon kaj efikon por la kongresurbo mem. Esperanto al tutmonda kongreso kondukas proksimume 2000 partoprenantojn el 40 kaj eĉ pli da diversaj nacioj saman lokon. La nomo de la kongresurbo, ĝia sociala, politika kaj kultura valoro, ĝia pajzaĝa beleco, la efikoj de la gastema nacio k. t. p. longatempe estas citata kaj ree citata en pli ol 90 esperantistaj gazetoj kaj en la ĉiutaga gazetaro de ĉiuj ŝtatoj; la ĉiurilataj valoroj de la urbo kaj de ĝia ĉirkaŭaĵo estas publikigataj per laŭcele verkitaĵ raportoj. Komercon, industrian,

FELIETONO.

LEGENDO.

De Rudolfo F. Magjer.*

Mi songis: homara rigardis Genio
Vivlibron de nia nacio kroata . . .
— Foliis la libron kaj paĝojn sennombrajn
Pri glora estinto en sangon trempata.

— Foliis la libron kaj multe da nomoj
Legante, sulkigis la frunton helegan . . .
Genio miregis, ke homoj buĉadon
Gloradas jen kiel agadon bonegan.

Mallarga fariĝis la mola animo:
Vidigas milito nur, eĉ mortigado,
Kroatoj kiam kvazaŭ »antaŭgardio
Kristana« kuregis al sanga buĉado.

Dolore li estis ploronta maldolĉe,
Ŝironta la libron de l'vivhistorio —
»Foliu nur plue!« ektondris voĉego.
Foliis li ĝis malriĉula folio,

Ĝis paĝoj, sur kiuj la koroj favoraj
Mallumon disigis kaj larmojn sekigis
Kaj kleron akcelis . . . Ho, tion vidante
Glitinta rideto l'okulon heligis —

Kaj staris Genio. Frotante la frunton
Molege forjetis malĝojon de l'koro;
Fortege kaptinte la plumon oritan
Enskribis: »Daŭradu al Vi la memoro!«

Esperantigis *Mavro Spicer*.

* El la plej nova poemaro de nia talenta juna poeto.

govinu, obrt, znanost i umjetnost, te svu veliku masu svijuh, koji se zanimaju za napredak međusobnoga saobraćaja stranaca.

Samo malo se gradova u Austro-Ugarskoj može za tu manifestaciju Esperantizma izabrati. Mi na svaki način moramo već za vrijeme kongresa u Barceloni stalnomu međunarodnomu odboru esperantskih kongresa (Pariz) izjaviti, da po nami predloženi grad gostoljubivo prima kongresiste i da su svi njegovi uglednici (gradsko poglavarstvo, predsjedništvo trgovačke komore, školske oblasti i poglavice inih važnijih oblasti i korporacija) skloni, na svaki mogući način potihvat podupirati. (Ovdje slijedi nekoliko pitanja glede pomoći i promicanja gorepomenutog projekta).

... List ovaj pišemo esperantski, jer Vašega narodnog jezika ne govorimo, a nećemo, da njemačkim tekstom vrijeđamo ičija narodna čuvstva. U interesu svih krugova, koji očekuju znatne probitke od riješenja kulturnoga problema, što ga predstavlja Esperantizam, nadamo se, dobiti vrlo skoro povoljnu odluku. Mi smo potpunoma uvjereni, da služimo velevažnoj stvari za sveopći boljak, koja s toga zaista zaslužuje, da ju državni autoriteti svih zemalja povoljno podupiru.

Pomoć, što će ju u Vašem gradu naći naš projekt, zacijelo će odlučiti izbor kongresnoga grada u Austro-Ugarskoj.*

* Veseli nas, što možemo saopćiti, da je naša trgovačka komora, osjećajući se na visini svojega zvanja, na gornji poziv dala povoljan odgovor, postaviv samo dva uvjeta — dva zahtjeva, koja se u ostalom sama po sebi razumiju jedno, da će hrvatski učesnici sačinjavati posebnu samostalnu skupinu, a drugo da se naš grad vazda i svagdje nazivlje »Zagreb, Hrvatska« Ur.

O V. KONGRESU.

Dok se dani 5. kongresa primiču sve bliže, naši istomišljenici u Barceloni neumorno rade i nastoje oko uređivanja te za svakoga Esperantista važne slave. Uspjelo im je predobiti za tu stvar sav službeni svijet Španije, počam od kraljevskoga para do običnih policista, a sudjelovati će kongresu sve: gradsko poglavarstvo, znanstvene i društvene organizacije, novinstvo, crkvene oblasti, vojništvo, crveni križ, a čitavo stanovništvo Barcelone simpatizira s nama. Mjesni odbor svečanosti ishodio je za posjetitelje kongresa kod španjolskih i francuskih željeznica

sciencon kaj arton, la tutan grandan aron de ĉiuj, kiuj interesigas je progreso de interkomunikigo de fremduloj ne sufiĉe ŝateble helpas tia tutmonda kongreso.

Nur malmulte da urboj en Aŭstrio—Hungarujo estas elekteblaj por tia manifestacio de Esperantismo. Ĉiuokaze ni devas deklari jam dum la kongreso en Barcelono al la Konstanta Internacia Komitato de la Kongresoj Esperantaj (Pariz), ke la proponata de ni urbo akceptas gasteme la kongresontojn kaj ke ĉiuj ĝiaj aŭtoritatoj (urbestraro, estraro de la komerca ĉambro, lernejoj, oficestroj kaj la estroj de aliaj konsiderindaj centraj oficejoj kaj korporacioj) estas emaj, akceli la entreprenon en ĉiu ebla maniero (Tie ĉi sekvas kelke da demandoj rilate al la helpo kaj akcelo de la supredirita projekto). . . . Ni skribas tiun ĉi leteron en Esperanto tial, ke ni ne regas la lingvon nacian kutiman ĉe vi kaj ke ni ne volas ofendi iujn ajn naciajn sentojn per germana teksto. — En la intereso de ĉiuj rondoj, kiuj atendas gravajn profitojn el la solvo de la kulturproblemo reprezentata per la Esperantismo, ni esperas ricevi tre baldaŭ favoran decidon. Ni estas plene konvinkitaj, ke ni servas aferon gravegan por la komuna bonstato kaj pro tio vere meritantan, favore esti akcelata de la ŝtataj aŭtoritatoj ĉiulandaj.

La helpo, kiun trovos nia projekto en Via urbo, certe decidos la elekton de kongresurbo en Aŭstrio-Hungarujo.*)

*) Ni ĝojas, povante sciigi, ke la komerca ĉambro, sentante sin sur la alteco de sia profesio, la supran alvokon favore respondis, stariginte nur du kondiĉojn — cetero du memkompreneblajn postulojn —: unue, ke la kroataj partoprenontoj formu apartan memstaran grupon, due, ke oni ĉiam kaj ĉie uzu nur nian unike ĝustan urbonomon »Zagreb, Kroatujo.« La red.

50% popusta, koji popust vrijedi za čitav mjesec dana za koje mu drago putovanje Španijom. U. E. A. (Universala Esperanta Asocio) ustraja t. zv. karavane za putovanje na kongres, da budu prištedene putnicima sve neugodnosti puta. Evo provizorički program kongresa:

Nedjelja 5. rujna. U 10 sati prije podne svečani doček Dra. Zamenhofa na kolodvoru. Dolaze društva sa zastavama i svi Esperantisti Barcelone. Pjevači stoje špalir za vožnje Zamenhofove do njegova hotela i pjevaju »Akcepto«. — Katolička služba božja. — Protestantska služba božja sa esp. propovijedi pastira Rusta. — Uveče koncert, koji daje »Vagabonda klubo«. Kazališne predstave i koncert glasovitoga engl. pjevača Harrison Hill.

Ponedjeljak 6. rujna. Ujutro svečano otvorenje. Poslije podne pozdravi delegacija, oficijalne skupštine u palači za lijepe umjetnosti. — Uveče koncert, daje društvo »Orfeo« sa zborom od 200 djevojaka.

Utorak 7. rujna. Velika skupština U. E. A. u svečanoj dvorani sveučilišta. — Poslije podne stručni sastanci, šetnje gradom. — Uveče »Esperantista koncerto« u »Orfeo Kataluna« (zgrada zavoda za njegu umjetnosti).

Srijeda 8. rujna. Katolička služba božja pod vedrim nebom uz prisutnost vojništva, poslije vježbanje esp. momčadi od crvenoga križa pod vodstvom generala Priou. — Iskazivanje počasti katalonskom pjesniku Aribau (proroku intern. jezika) i glasovitom Kataloncu Sinibaldo de Mas (obretniku ideografije) — Poslije podne početak »Florajludoj« u burzovnoj palači »Lotja«. — Uveče svečana večera »Vagabonda klubo«.

Četvrtak 9. rujna. Ujutru svečani pučki sastanak Esperantista. Govor rektora sveučilišta Boirac iz Dijona. — Poslije podne ekskurzija na brijeg Tibidabo. Uveče iluminacije. Kazališna predstava »Mistero de Doloro« s prologom autora A. Gual.

Petak 10. rujna. Ujutru pučki svečani sastanak »Scienca Asocio« u Paraninfu (sveučilište) Poslije podne strukovni sastanci, ekskurzija u Vilassar de Mar. Uveče ples u narodnim nošnjama u palači lijepih umjetnosti.

Subota 11. rujna Ujutru: Posljednji strukovni sastanci. Poslije podne svečana zaključna sjednica u palači lijepih umjetnosti. Odlazak na ekskurzije poslije kongresa.

Nedjelja 12. rujna. Doček u gradu Sabadell po oblastima, svečanosti s plesom, vatrometom itd.

Ponedjeljak 13. rujna. Ekskurzije na brdo Montserrat, na Balearske otoke, u Valenciju, na jug Španije, u Murciju, Sevilu, Kordovu, Madrid i druga španj. mjesta.

U Madridu biti će esperantska kazališna predstava, gdje će se igrati prijevodi dviju glasovitih španjolskih dram. djela: »Ne sia domo« i »La malbonfarantoj de la Bono«.

Namišljena su ova zajednička putovanja: 1. Varšava, Berlin, Frankfurt, Strassburg, Lyon, Marselj, (Nizza), Barcelona. — 2. Boulogne, (Brüssel), Paris, Bordeaux, Toulouse, Barcelona. — 3. Parobrodom iz Hamburga u Valenciju.

Karta za kongres stoji 4 Sm. Karta za prehranu i stanovanje za 7 dana Sm. 14, 21 ili 35 (prema zahtjevima). U časopisu »La Revuo« navodi se, da trošak za Parižana, koji čitavu vožnju čini III. r. uz najnižu cijenu za prehranu, iznosi zajedno s napojnicama, kazališnim kartama itd. na 130 franaka. II. razred i srednja karta za prehranu i stanovanje 190 franaka.

Prekrasno opremljen vodič s mnogim slikama, koji je izdalo društvo za promet stranaca u Barceloni, dobije se narudžbom na razglednici od »Tutmonda Espero« Paradis 12, Barcelona, ili od »Societat d' Araccio de forasters«, Rambla del Centre 30, Barcelona.

O kongresu samom izvjestit ćemo detaljno u budućim brojevima našega lista.

POSJETIMO ESPERANTSKI KONGRES U PRAGU!

Kako veĉ javismo prireĉuje »Savez ĉeskĥ Esperantista« esper. kongres u Pragu 26., 27 i 28. rujna 1909 Na taj kongres nas naŝa braĉa Ĉesi zovu slije- deĉom srdaĉnom pozivnicom:

Praha (Bohemujo) 2. VIII. 1909.

Tre estimataj kaj karaj samideanoj!

Ni uzas ĉi tiun okazon por sciigi al Vi, ke nia KONGRESO estos la unua granda manifestacio de la tuta BOHEMA ESPERANTISTARO, ĉar la ĉefa celo de la kongreso estas la propagando de nia grava afero, pro tio estas dezirinde, ke multaj fremdlandaj Esperantistoj vizitu la

UNUAN BOHEMAN KONGRESON ESPERANTISTAN EN PRAHA!

Karaj amikoj ni invitas Vin sincere al la vizito de la kongreso en la gloran ĉefurbon de Bohemujo.

La kongresa programo estas tre riĉa kaj ĉio por niaj estimataj gastoj preparita.

Ni estas certaj, ke ĉiuj samideanoj, kiuj vizitos nian kongreson sentos sin kiel hejme, ĉar ili trovos en ni sincerajn amikojn.

Por ke ni povu jam antaŭe fari la necesajn arangojn, bonvolu afable informi nin jam nun pri Via atendota vizito. Prezo de la kongresa bileto 3 K. (Sm. l. 25).

Bonvolu fari propagandon por nia kongreso! Ĝojante pri baldaŭna renkontiĝo, ni salutas Vin samideane kaj restas

Viaj por
BOHEMA UNIO ESPERANTISTA
KONGRESA SEKCIO.

Nadamo se, da ĉe se tom srdaĉnom pozivu odazvati ŝto viŝe Hrvata.

JUBILEOJ DE ĜENEVO.

En Ĝenevo malfermiĝis la 2-an de Julio de ĉi tiu jaro granda festa semajno de kvar internaciaj Jubileoj: la kvarcenta datreveno de l'naskiĝo de Jean Calvin (1509), la ekkonstruo de l'internacia Monumento de l'Reformacio (1909), la tricent kvindeka datreveno de la fondo de l'famaj Kolegio kaj Universitato de Ĝenevo (1559).

Partoprenintoj en grandega nombro alveturis el ĉiuj landoj. Al la festo de l'Universitato sendis delegitoj preskaŭ ĉiuj grandaj akademioj, sciencaj societoj kaj universitatoj de la mondo.

Unu el la plej belaj partoj de l'programo estis grandega historia procesio kun kostumoj de l'deksesa centjaro.

Por remorigi pri la signifo de la Jubileoj kaj la grava internacia rolo, kiun plenumis Ĝenevo en la historio de Moderna Tempo, la ĝenevaj Komitatoj eldonis ilustritan libreton en Esperanto, verkitan de l'konata esperantista aŭtoro ĝeneva Edmond Privat kaj dissenditan en ĉiujn landojn.

* * *

(La tutmondaj Esp. gazetoj estas petataj represi tiun ĉi alvokon).

Al la tutmonda superlerneja studentaro!

La »Akademia Esperanta Societo« en Graz (Aŭstrio) posedas propran nigran tabulon en la universitato. Sub la nomo de la societo brilas bela verda stelo. Oni afisas sur tiu tabulo efikajn propagandilojn, sciigojn pri la societaj kunvenoj ktp.

Ni nur atentigas niajn diverslandajn kolegojn pri la efikeco de nigra tabulo en la universitatoj kaj superaj teknikaj lernejoj, kaj rekomendas al ĉiuj akademiaj societoj: postulu ĝin kaj faru publikajn, senpagajn kursojn de Esp. en viaj lernejoj.

Tiamaniere ni plifortigu niajn seriojn, preparu grandan universalan studentan unuigon kaj venu baldaŭ al nia sankta celo — al la homara kunfratigo.

En nomo de la Akad. Esp. Soc. : Fil. k. juristo Rudolf Rubčić vicepresidente de A. E. S. kaj prezidanto de la propaganda komitato en la universitato Graz, Gartengasse 19.

DRUŠTVENE VIJESTI.

DRUŠTVO HRV. ESPERANTISTA U BJELOVARU završilo je poduku Esperanta koncem mjeseca lipnja. Kako nam javljaju bio je uspjeh napretka vrlo povoljan. U mjesecu rujnu otvorit će se podjedno dva tečaja i to za početnike i naprednije. Članovi društva dopisuju s inozemnim sumišljenicima, što je također najbolji dokaz, da su si u vrijeme od 2 mjeseca prisvojili dovoljno znanja u Esperantu

Očekuje se u jesen znatan porast članova. Sjeme je bilo bačeno na dobro tlo

FERIJALNI BORAVAK UČITELJA. Najnoviji broj esper. pedagoškoga lista »Internacia Pedagogia Revuo«, oficijalno glasilo međunarodnoga saveza učitelja, donša zanimiv i vrlo lako izvediv prijedlog učitelja Th. Čejka, po kojemu bi učitelji i učiteljice iz raznih zemalja mogli sprovađati svoje ferije posve djelomično kod svojih inozemnih kolega malone posve besplatno plaćajući si samput tamo i natrag. Pomoću Esperanta pružena je ovako učiteljima mogućnost, studirati učevni sistem tuđih narodnosti pa način života onih zemalja, čiji im je jezik nepoznat. Ovaj je prijedlog već našao i odziva, jer je već ove godine direktor škole u Blackpoolu (Engleska) sproveo praznike kod kolege Čejka u Moravskoj gdje je studirao način obučavanja u Austriji ne poznavajući ni češkoga ni njem. jezika (po Esperantu). Učitelj Krumpholz iz Austrije proučava na isti način uč. metodu u Danskoj, a uč. Čejka sprovađat će svoje buduće praznike u Engleskoj i Španiji

ČESKI »SOKOL« I ESPERANTO. Česki »Sokol« razširio je opsežan izvještaj svoga rada esperantskim novinama (u kojima se opetovano spominje i im. Hrvata, pak moli sva gimnastička društva svijeta, da šalju esperantski pisane izvještaje o svojim narodnim gimnastičkim uredbama, o gimnastici uopće, a naposljetku o gimnast. igrama mladeži itd na adresu : »Bohema Unio Esperantista« Praha I 342. Kavařna »Union«.

SVAŠTICE.

LAV TOLSTOJ I ESPERANTO*) Svijet toga gotovo ni ne opaža, a ipak Esperanto, ovaj krasni sveopći jezik, kreće širokim koracima napred. Dok su godine 1907 postojala 863 društva, narastao je taj broj do danas na 1800. U samoj Evropi narastao je broj esperantističkih društava od 631 na 1049, a osobito u Francuskoj, koja sada broji 223 takova društva. Za Francuskom dolazi Engleska i Njemačka od kojih je prva brojila koncem prošle godine 173, a druga 122 društava. God. 1907. bijaše Španjolska u tome pogledu zadnja, jer je brojila samo 5 esperantističkih društava. Sada ju je zamijenila Italija, koja dok Španjolska danas broji 87, imade istom 15 društava. Amerika je koncem prošle godine brojila 246 društava.

Ali je Esperanto raširen i u Aziji, gdje imade 27 društava; zatim u Australiji koja broji 19 društava i u Africi, koja ima 15 esperantističkih društava. Sada postoji što esperantskih smotra, što novina 78. Ali Esperantistima najvećma laskavo, što su za sebe osvojili i Lava Tolstoja, koji je izjavio slijedeće : »Lakoće kojom se može da nauči taj jezik, je tolika, da sam ja, uzevši u ruku esperantsku gramatiku, rječnik i jedan na tome jeziku napisan članak, bio kadar, već za dva sata ako ne pisati, ali svakako sa njega ispravno prevoditi. Žrtva će dakle onoga

*) Iz »Novoga lista«.

koji se daje na izučavanje Esperanta, biti tako neznatna, a posljedice tako velike i korisne, da će se svi morati dati na taj pokušaj.

PREDAVANJE O ESPERANTU. Naš prijatelj i glasoviti Esperantista S. H. Krestanof (Rus) priredio je nedavno u Pirdopu (Bugarska) predavanje o »Esperantu u praksi« pred preko 100 osoba (činovnika, đaka, učitelja itd.) kojom je zgodom pokazao slušateljstvu mnoge esp. časopise, knjige itd., pri čem je upozorio na naš časopis »Kroata Esperantisto«. Predavanje bilo je okrunjeno sjajnim uspjehom.

ESPERANTSKI KONGRES U BUKAREŠTU. Nedavno je primilo naše uredništvo prekrasne dvije karte sa esp. kongresa u Bukareštu, jednu od gore spomenutog gosp. Krestanofa, a drugu od našega srpskoga kolege Siniše Budjevca s potpisima predsjednika rumunjskog esp. društva Dra. G. Robina, g. Andonovića, poručnika Silvestrieva, predsjednika bugarske esp. lige, g. Evstiféief, g. Orškoff, C. Halauta, S. Nenadović, M. Savopol i drugima nečitljivima. U tim nam kartam javljaju naši istomišljenici o sjajnom uspjehu rumunjskoga kongresa, na kojemu sudjeluje 11 Srba, 119 Bugara, a preko hiljadu Rumunja. — Odaslanicima karata odvracamo iz svega srca pozdrave!

KAKO SE ESPERANTISTI SASTAJU I UPOZNAVAJU. Koncem maja o. g. prispio je u Graz njemački Esperantista iz Düsseldorfa g. Simson, koji se je prije toga po zelenoj zvijezdi upoznao u Mariboru s našim revnim članom g. Đurom Vojkovićem i odaslao i nama oduševljeno pozdravno pismo. G. Simson pripovijedao je oduševljeno to svoje spoznanje s hrvatskim esperantistom esperantistima u Grazu. Obradovan tom viješću pisao je naš vrli prijatelj i promicatelj naše ideje u Grazu g. Rubčić (koji mnogo radi i za naše društvo hrv. Esperantista u Grazu), da ima i u Grazu hrv. esperantista G. Vojković posjeti na tu vijest Esperantiste u Grazu i bude srdačno pozdravljen od članova »Akadenskog esp. društva«, u čijoj je sredini sproveo čitavo veče. Tom se zgodom govorilo i o nama, zagrebačkoj braći Esperantistima. Konačno otpratiše članovi A. E. S. g. Vojkovića na kolodvor, gdje se srdačno rastadoše. G. Vojkoviću ostat će ovo veče u najugodnijoj uspomeni, pa nas je ne jedanput uvjeravao, da je najugodnije časove svoje sproveo u sredini Esperantista u Grazu.

SVESLAVENSKI KONGRES ESPERANTISTA. »Pola Esperantisto« potiče pitanje o sveslavenskom esperantskom kongresu pa moli Slavene — Esperantiste, da izjave o tom svoje mnijenje. Bude li nam dozvolio prostor, pretiskati ćemo dotični članak u budućem našem broju

D. B. P.

BIBLIOGRAFIO.

ANTAŬPAROLO DE L' BOLTENO MEMORIGA de la ekspozicio nacia 1908. (Rio de Janeiro, Presejo de la Statistiko).

Por memorigi la centjaran datrevenon de l' oficiala malfermo de la naciaj havenoj al la tutmonda komercado, la Brazila Estraro organizis la belegan kaj neforgeseblan Nacian Ekspozicion de 1908, unu el la plej gravaj entreprenoj ĝis nun efektivigitaj en tiu ĉi lando.

Fariĝis necese doni al ĉiuj ĝustajn sciigojn pri la sukceso trafita de l' Ekspozicio, ĉar nenio pli bone ol la statistiko povas klare elmontri la progreson atingitan de la lando. Tial la estraro ordonis la ĵus reformitan Ĝeneralan Direktejon de l' Statistiko organizi verkon, kiu plenumas tiun taskon. Ĝi estas la »Memoriga Bolteno de l' Ekspozicio«.

Tiu verko celas do la propagandon de Brazillando ĝis nun tiel malbone konata de l' fremduloj.

La laŭdinda kaj imitinda decido, tiun ĉi verkon ne nur portugale kaj france presigi, sed ankaŭ esperante, vidigas la rimarkindan progresadon de nia lingvo enkondukata jam en oficialajn eldonaĵojn.

La »Bolteno de l'Ekspozicio« estas redaktita de S-ro Marques de Oliveira, grava oficisto de Ĝ. S. Oficejo, kiu lernis Esperanton speciale por fari tiun laboron, kies graveco estas nedubbla.

Krom la statistikaj informoj, la verko enhavas ankaŭ grandan tekston, tre interesan kaj legindan, kie troviĝas ĉiuj informoj pri Brazillando. En ĝia »Antaŭparolo« D-ro Bulhoes Carvalho rezume klarigas ĝian celon kaj montras ĝian enhavon. Ĝi formas belegan broŝuron da 44 paĝoj in-quarto kaj estis zorge ekzekutata en la Kompostejo de l'Grupo »Esperantista Laboristaro« de Rio de Janeiro kaj revizita de S-ro Marques de Oliveira.

Ĉiuj, kiuj interesiĝas pri Brazillando kaj deziras akiri tiujn informojn, devas legi la »Boltenon«, unu el la plej luksaj oficialaj verkoj ĝis nun eldonitaj kaj certe la plej grava el ĉiuj, en kiuj oni enkondukis nian lingvon jam plenumante sian taskon kiel internacia.

Ni esperas, ke post la sukcesplena publikigo de la Bolteno multe da aliaj faktoj kaŭzu la progresadon de Esperanto, pro kies neevitebla triumfo baldaŭ malaperos ĉiuj duboj kaj ŝanceloj de l'timemuloj.

(IZVJEŠĆE O NARODNOJ IZLOŽBI U BRAZILIJU 1908.). Broŝura je to od 44 stranice u četvrtini, puna vrlo poučnih i statističnih podataka u zemlji nama još posvema nepoznatoj. No važnost brošure leži u tom, da je po analogu brazilijanske vlade osim portugalski i francuski izdana i u esperantskom jeziku, koji se evo već rabi i za službene izvještaje. Svakako jasan dokaz, kako se Esperantu pripisuje sve veća važnost i kako će u doglednom vremenu kao međunarodni jezik izvojštiti potpunu pobjedu

LA VIZIO DE LA POETO. De Carmen Sylva, esperantigita de Kasimir Eucharis (Centra Angla Esperantejo, 17. St. Stephen's Square, Bayswater, London, W.) En tiu ĉi belega fantazio la Reĝino de Rumanujo, kiu estas mem famekonata poetino, image vidas la maljunan Roman poeton Ovidon, antaŭrigardantan la estontecon kaj vidantan tie la »Urbon por la Geblinduloj«, kiun ŝi sub la nomo »Vatra Luminosa« (Luma Hejmo) antaŭ nelonge fondis

La verketo (prezo afrankite 2 pencoj = 20 hel. = 8 sd.), lertege tradukita, sendube trovos multajn aĉetantojn, jam pro tio, ĉar ĝi estas vendata por profito de la propagando inter la blinduloj.

MEMORANDUMO de la Ĝenerala Asocio de la Kuracistoj en Rumanujo pri la kongreso de Budapeŝto. Interesplena legaĵo, pro kio la rumanaj kuracistoj sin detenas de la internacia kongreso de medicino. La motivoj troviĝantaj en tiu el nia hejma gazetaro jam konata memorandumo estas tiel konvinkaj, ke la tutmondaj kunfratoj de la supre nomita Asocio certe komprenos tiun ĉi sintenanon de granda festo de la scienco.

INTERNACIA PEDAGOGIA REVUO, oficiala organo de »Internacia Asocio de Instruistoj«. Red. & Adm. ĉe Tr. Čejka, Bystřice-Hostyn, Moravio, Aŭstrio. — Pro nesufiĉa loko ni citas almenaŭ la enhavon de la plej nova kajero: Ferrière-Eggleton: La novaj lernejoj (Landerziehungsheime). — J. Krump-holt: J. A. Comenius pri la lingvo universala. — P. Zoffmann: La instruisto en Danujo. — R. A. Popović: La instruistoj en Montenegro. — Nils Oekland: La popolaj lernejoj en la norvegaj vilaĝoj. — P. Benoit: La instruistaj »Amikaroj« en Francujo. — G. R. Mills: La 3-a internacia kongreso pri la instruado de desegnado en London. — G. Becker: Rimezo por vekaj amon por la naturo kaj patrujo en niaj lernantoj. — Prof. A. Mazzolini: Praktika propono pri internacia kurso de lerneja manlaboro. — R. Frenkel: Internacia krestomatiko por infanoj. — La statistika paĝo. — Krom ĉi tiuj ĉefartikoloj preskaŭ la duono de la kajero estas dediĉita por pli mallongaj kaj tre interesaj notoj kaj informoj el diversaj fakoj kiuj koncernas la lernejojn aŭ instruistojn.

INTERŜANĜE RICEVITAJ GAZETOJ.

(Esperantske novine, koje dobivamo u zamjenu).

Jara abonkosto Sm.

Jara abonkosto Sm.

Algérie-Transports Saint-Eugène (Alger) 8, rue Carnot, Redaktoro: Maurice Aubert	2·80	La Revuo , Paris, 79, Boulevard Saint Germain, Red. Carlo Bourlet	2 45
Brazila Esperantisto , Rio de Janeiro, Rua S. José N. 77.	2·40	La Spritulo , gazeto por humoro, Leip- zig, Körnerstr. 31, Red. Richard Bresch	1·20
Casopis Českých Esperantistů , mo- nata organo de 1 ^a Bohemoj. Praga II. Dittrichova 7. Red. Ed. Kühnl.	1·50	La Suno Hispana , Valencia, Pintor Lopez 3. Red. Augusto Jimenez Loira	1·20
Dana Esperantisto , Kopenhago, Frede- riksborgs, 26. Red. F. Skeel-Gjorling	0·65	Le Monde Espérantiste , Paris, 3, Rue Sophie-Germain, Red. L. Carlos	0 80
Esperanta Abelo , Bologna (Italujo) M. d'Azeglio 600, A. Tellini.	0·50	Lingvo Internacia , Paris 33, rue Lacépède, Red. Th. Cart.	3·—
Espero Katolika , Paris, 10. Rue Bé- ranger, Dir. Abato Austin Richardson, Redaktoro: Claudius Coias	2·—	Lorena Stelo , Nancy, 63 Rue de Villers, Red. Docteur Noel	0·40
Fides , Vilassar de Mar, Carres de Sant Roc, 22.	1·20	Mitteilungen , Dresden, A. Bismarckplatz 12	1·—
Germana Esperantisto , Berlin, Lin- denstr. 18/19, Red. I. Borel	1·50	Norda Gazeto , Saint-Omer, Boul. Vauban Red. E. Deligny	0·40
Groklingva Esperantano , Samos (Aria-Turklando), Red. Samosa Esper- antista Societo	1·20	Normanda Stelo , Rouen 41, Rue de la Vicomte, Red. Liébard et Leroux	1·—
Hungara Esperantisto , Budapest, Alpár- u. 8. Red. Josefo Miletz	1·70	Noya Sento , Bilbao (Hispanujo) Strato Jardines, 7	0·90
Informaj Raportoj , Wien, VII/I. Band- gasse 31, Red. K. V. Ahlgrimm.	1·—	Oficiala Gazeto Esperantista , Paris 51, rue de Clichy	2·—
Internacia Podagogia Revuo , Bystřice Hostyn, Moravio. Red. Th. Čejka	1·—	Pola Esperantisto , Varsovio, Marszal- kowska 143, Red. Dro. Leono Zamenhof	2·—
Japana Esperantisto , Tokio Marunouchi. Red. Ĉif. Tošio	1·—	Portugala Revuo , Porto, Rua do Rosario 215, Red. S. A. Proenca	2·—
La Bola Mondo , Dresden- Ständehaus, Red. Dro. Albert Schramm	1·50	Rumana Esperantisto , Bukaresti, 5. Str. I. C. Bratianu, Red. Dro. G. Robin	2·—
La Esperanta Instruisto , London, W. 17, St. Stephen's Square. Red. I. C. O'Connor	0·75	Ruslanda Esperantisto , Peterburgo, Nevskij, 40, Red. Dro. Espero	3·20
La Londona Gazeto , London, 78 Mal- vern Road. Red. C. P. Isaac	0·50	Sarta Stelo , Le Mans Sarthe (Franc- ujo), 14, rue Scarron, Red. Lepeltier	0·40
La Ondo de Esperanto , Moskvo, Tver- skaja 28, Red. A. A. Laharov	1·06	The British Esperantist , High Holborn, London, W. C.	1·50
La Pioniro , Budapest, VI., Nagymező-u. 12. 1/16. Red. Jules de Bulyovszky	1·—	Tra La Filatelio , Béziers, Francujo 2, rue Abélard, Red. Fino Flourens	0·80
		Tutmonda Espero , Barcelona, Paradis 12	2·—
		Voĉo de Kuracistoj , Lwów (Austrio- Galicio), Strato Śniadeckich Nro. 6. Red. Dro Stefan Mikołajski	1·50

Komunikoj de generala intereso.

Sinjoro **Heinrich Neubert**, en Bad Kissingen (Germanujo), donas volonte ĉiujn informojn al la Esperantistoj, kiuj deziras viziti tiun urbon.

Sinjoro **Berlande**, 4, rue Coltreau, Villeneuve-Saint-Georges (Seineet-Oise) Francujo, deziras aranĝi, dum la Kvina Kongreso, specialistan kunsidon de fervojaj oficistoj. Oni sin turnu al li.

MALGRANDA ANONCARO.

(Ĉiufoja presigo de tia anonco kostas 60 helerojn = 25 sd.).

S^{ro} **Đuro Vojković**, apotekisto, Klanjec, Zagorje, Kroatujo, deriras ko-
respondadi per leteroj aŭ ilustritaj poŝtkartoj kun geesperantistoj el ĉiuj landoj, pre-
sipe el Bosnujo, sia patrujo.

Gramatika esperanta

napisala Danica Bedeković-Pobjeničk.
Potpuna slovnica s jasnom i lako
shvatljivom uputom u Esperanto
u: mnoge primjere, vježbe i espe-
rantsko štivo u pjesmi i prozi.

Cijena broširanoj K 3.—
ukusno vezanoj > 4.50

Esper.-hrvatski rječnik

od Danice Bedeković-Pobjeničke.

najpotpuniji od sviju dosadašnjih
esperantskih rječnika

Cijena za pretplatnike i članove 3 K.

Knjižarska cijena 4 K.

PRAKTIČNA OBUKA U ESPERANTU

SA RJEČNIKOM

OD MAVRE ŠPICERA.

CIJENA 2 K 60 fl.

Medjunarodni jezik Esperanto i njegovo općenito značenje
od MAVRE ŠPICERA. Cijena 30 fl.

Narudžbe za spomenute knjige prima: »Društvo hrv. Esperantista« u Zagrebu.

50
jara sukceso!

Osijeka vizaĝpomado kaj

Osijeka Salvator-sapo

forigas sprucmakulojn, hepatmakulojn, kaj ĉian malpuraron
de l'vizaĝo.

Malfalsa solé nur en la Salvator' apoteko

J. C. Dieneš, Osijek (Kroantujo), supera urbo.

1 vazeto da osijeka vizaĝpomado kostas po 70 helerojn kaj
po 1 Kronon (1 Krono = 100 heleroj = 42 spesdekoj).
1 peco da Salvator-sapo 1 K. Unu vazeto da manŝmirajo 1 K 20 h. Lyona
pudro, malgranda skatolo 1 K, granda skatolo 2 K. Tuj ĉi rimedoj ne havas
domaĝajn konsistaĵojn kaj tutege respondas al la regularo de la alta registaro.

Kial estas uzonta nur

„MIRANDA-KREMO“?

Ĉar »Miranda« Kremo estas perfekte nedomaga, ĉar
per »Miranda« Kremo oni atingas idealan belecon,
ĉar »Miranda« Kremo forigas ĉian malpuraron de la
haŭto, ĉar »Miranda« Kremo ne nur plibeligas, sed
ankaŭ plijunigas. Unu vazeto da »Miranda« Kremo
kostas 1 K. Unu skatolo da »Miranda« pudro (triko-
lora) 1 K, unu peco da »Miranda« sapo 70 h.

Ricevebla ĉe la produktanto J. C. DIENEŠ, post Osijek, supera urbo, de kie
mendoj per pagŝarĝo tuj efektiviĝas.

Tisak C. Albrechtá (Maravić i Dečak), Zagreb.